

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 17 май 2023 г.
(OR. en)

9313/23

LIMITE

DROIPEN 73
COPEN 153
JAI 617
FREMP 143
SOC 318
CODEC 858

Междуетноститутуционално досие:
2022/0426(COD)

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него - Общ подход

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. През декември 2022 г. Комисията представи предложение за директива за изменение на Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него¹.
2. Предложението беше придружено от оценка на въздействието и съобщение².

¹ 16322/22.

² 16322/22 ADD 1, 16322/22 ADD 2, 16322/22 ADD 3, 16322/22 ADD 4, 16322/22 ADD 5.

3. В тях Комисията отбеляза, че е необходимо Директива 2011/36/ЕС да бъде изменена, за да се отговори на променящите се тенденции в областта на трафика на хора, да се отстранят недостатъците, които тя е установила, и да се увеличат още повече усилията за борба с това престъпление.

II. РАБОТА НА РАВНИЩЕ РАБОТНА ГРУПА

4. След представянето на предложението работна група „Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси“ (COPEN) започна разглеждането му по време на шведското председателство на Съвета. Разглеждането приключи сравнително бързо и беше постигнато широко съгласие по някои корекции на текста на предложението.
5. След заседанието на съветниците по ПВР от 17 май 2023 г. председателството стигна до заключението, че текст, идентичен с текста в приложението към настоящата бележка, може да бъде представен на Корепер с оглед на изготвянето на общ подход на Съвета.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

6. Във връзка с посоченото по-горе

Комитетът на постоянните представители се приканва:

- да потвърди съгласието по текста на предложението за директива, изложен в приложението³ към настоящата бележка; и
- да препоръча на Съвета да постигне общ подход по този текст;

Съветът се приканва:

- да постигне общ подход по текста, изложен в приложението към настоящата бележка, който ще представлява основата за преговорите с Европейския парламент в рамките на обикновената законодателна процедура (член 294 от ДФЕС).

³ Промените спрямо първоначалното предложение са обозначени с **получер шрифт** или [...].

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика
на хора и защитата на жертвите от него**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 82, параграф 2 и член 83, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

[като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,]

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

¹ ОВ С , , стр. .

² ОВ С , , стр. .

като имат предвид, че:

- (1) Трафикът на хора представлява тежко престъпление, често извършвано в рамките на организирана престъпна дейност, и грубо нарушение на основните права, което е изрично забранено съгласно Хартата на основните права на Европейския съюз. Предотвратяването и борбата с трафика на хора продължава да бъде приоритет за Съюза и за държавите членки.
- (2) Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета³ е основният правен инструмент на Съюза относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите на това престъпление. Посочената директива създава всеобхватна рамка за борба с трафика на хора, като урежда минимални правила относно определянето на престъпленията и санкциите. Тя включва и общи разпоредби за засилване на предотвратяването и на защитата на жертвите, като се отчитат свързаните с пола аспекти.

³ Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г. относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета ([OBL 101](#), 15.4.2011 г., стр. 1[...].

- (3) В Стратегията на ЕС за борба с трафика на хора за периода 2021—2025 г.⁴ се определя отговор със средствата на политиките, като се възприема мултидисциплинарен и всеобхватен подход — от предотвратяването и защитата на жертвите до наказателното преследване и осъждането на трафикантите. Тя включваше поредица от действия, които да се осъществят с активното участие на организациите на гражданското общество. За да се отговори обаче на променящите се тенденции в областта на трафика на хора, както и на установените от Комисията недостатъци, и за да се увеличат още повече усилията за борба с това престъпление, е необходимо Директива 2011/36/ЕС да бъде изменена. [...] Установените недостатъци на наказателноправния отговор, които изискват адаптиране на правната рамка, се отнасят до престъпления, свързани с трафик на хора, извършени в интерес на юридически лица, до системата за събиране на данни и до националните системи, предназначени за ранно идентифициране, подпомагане и подкрепа на жертвите на трафик.

⁴ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно стратегията на ЕС за борба с трафика на хора за периода 2021–2025 г., [COM\(2021\) 171 final](#), 14.4.2021 г.

- (4) За да се противодейства на постоянното нарастване на броя и значимостта на престъпленията, свързани с трафик на хора, извършвани за цели, различни от сексуална или трудова експлоатация, е необходимо принудителните бракове и незаконното осиновяване да бъдат включени във формите на експлоатация, които са изрично изброени в Директива[...] **2011/36/ЕС**, и да се гарантира, че държавите членки разглеждат в рамките на своите национални правни системи най-широкия спектър от форми на експлоатация, доколкото те отговарят на съставните елементи на трафика на хора. **Принудителните бракове и незаконното осиновяване вече могат да попадат в обхвата на престъпленията, свързани с трафик на хора, както е определен в директивата, доколкото са изпълнени всички елементи от съставите на посочените престъпления. Въпреки това принудителните бракове и незаконното осиновяване следва да бъдат изрично включени като форми на експлоатация в Директива 2011/36/ЕС заради сериозността на тези практики. Правилата в настоящата директива не засягат определенията за брак, осиновяване, принудителен брак и незаконно осиновяване, както и за свързаните с тях престъпления, когато такива определения се съдържат в националното или международното право.**

- (5) Все по-голям брой престъпления, свързани с трафик на хора, се извършват или улесняват чрез информационни или комуникационни технологии. Трафикантите **често** използват интернет и социалните медии, наред с другото, за набиране, рекламиране или експлоатация на жертви, упражняване на контрол и организиране на превоз. Интернет и социалните медии също се използват за разпространение на експлоататорски материали. Освен това информационните технологии възпрепятстват навременното разкриване на престъплението и идентифицирането на жертвите и извършителите. **Действащата правна рамка в Директива 2011/36/ЕС вече включва, в рамките на определението за трафик на хора, престъпления, извършени чрез използването на информационни и комуникационни технологии, например при набирането и експлоатацията на жертви, организирането на техния превоз и настаняване, рекламирането на жертвите онлайн и достигането до потенциални клиенти, контролирането на жертвите и осъществяването на комуникация между извършителите, включително всички свързани финансови сделки. За да противодействат на този начин на действие на трафикантите, правоприлагащите органи имат нужда да подобрят капацитета си и експертния си опит в областта на цифровите технологии с цел да бъдат в крак с технологичното развитие. Освен това държавите членки се приканват да разгледат възможността за превантивни мерки, по-специално за възпиране на търсенето, чрез които да се противодейства на злоупотребата с онлайн услуги за трафик на хора. [...]**

- (6) За да се подобрят наказателноправните действия в отговор на престъпленията, свързани с трафик на хора, които се извършват в полза на юридически лица, и за да се възпре извършването на тези престъпления, [...] режимът на санкции срещу юридически лица следва да бъде изяснен [...].
- (7) [...] ⁵[...] Директива [2014/42/ЕС] установява минимални правила относно обезпечаването и конфискацията на средства и облаги от престъпна дейност при наказателни дела и се прилага за престъпленията, обхванати от Директива 2011/36/ЕС. Поради това разпоредбите на Директива 2011/36/ЕС относно обезпечаването и конфискацията са остарели и следва да бъдат отменени.

⁵ [...]

- (8) За да се подобри способността на национално равнище за идентифициране на жертвите на ранен етап и за насочването им към подходящи услуги за защита, помощ и подкрепа, е необходимо в държавите членки да се създадат чрез закони, подзакони или административни разпоредби **един или няколко [...] механизма за насочване.** Създаването на официални [...] механизми за насочване и определянето на [...] координационни центрове за **трансгранично** насочване на жертвите са основни мерки за засилване на трансграничното сътрудничество. **Даден механизъм за насочване следва да бъде прозрачна, достъпна и хармонизирана рамка, която улеснява ранното откриване, идентифициране, подкрепа и подпомагане на жертвите на трафик и насочването им към отговорните национални организации и органи.** В тази рамка следва да се посочат участващите компетентни органи и организации на гражданското общество, както и други заинтересовани страни, и да се определят съответните им отговорности, включително процедурите и начините за комуникация. Тези механизми могат да бъдат под формата на набор от установени процедури, насоки, рамкови протоколи или договорености за сътрудничество. Даден механизъм за насочване следва да се прилага за всички жертви и за всички престъпления, свързани с трафик на хора, като се отчита индивидуалната уязвимост на жертвите. Координационните центрове следва да служат като звена за контакт за трансграничното насочване на жертвите. Те могат да се основават на съществуващи механизми или управленски структури и не трябва да заменят националните механизми за подаване на жалби или горещи линии. Държавите членки се насърчават да имат един-единствен национален механизъм и един-единствен координационен център, когато организацията на публичната администрация позволява това.

- (9) За да се засилят и хармонизират допълнително усилията на наказателното правосъдие за намаляване на търсенето в държавите членки, е важно да се криминализира използването на услуги [...], **когато ползвателят знае, че лицето предоставящо услугите, е жертва на престъпление, свързано с трафик на хора.** Определянето на това деяние като престъпление е част от цялостен подход за намаляване на търсенето, който има за цел да се справи с високите равнища на търсене, които насърчават[...] всички форми на експлоатация. **Криминализирането следва да бъде насочено единствено към използването на услуги, предоставяни в рамките на експлоатация, обхваната от престъплението трафик на хора.** Поради това престъплението не следва да се прилага за клиенти, които купуват продукти, произведени при експлоататорски условия на труд, тъй като те не са ползвателите на услуга.

- (10) Събирането на точни и съгласувани данни и навременното публикуване на събраните данни и статистика са от основно значение, за да се гарантира пълно познаване на обхвата на трафика на хора в рамките на Съюза. Въвеждането на изискване държавите членки ежегодно да събират и докладват на Комисията статистически данни за трафика на хора по хармонизиран начин се очаква да представлява подходяща стъпка, с която да се подобри общото разбиране на явлениято и да се гарантира приемането на основани на данни политики и стратегии. [...] **Държавите членки се насърчават да запазят нивото на детайлност на годишното събиране на данни, въведено през 2022 г., въз основа на насоките, договорени между държавите членки и Евростат, която изготви статистическите данни, използвани за доклада съгласно член 20 от Директива 2011/36/ЕС и за годишния глобален доклад на Службата на ООН по наркотиците и престъпността относно трафика на хора.**
- (11) Тъй като целите на настоящата директива, а именно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите на това престъпление, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, и следователно поради обхвата и последиците от действието могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в посочения член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

- (12) Директивата зачита основните права и съблюдава принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално зачитането и защитата на човешкото достойнство, забраната на робството, принудителния труд и трафика на хора, правото на неприкосновеност на личността, забраната на изтезанията и на нечовешкото или унижително отношение или наказание, правото на свобода и сигурност, защитата на личните данни, свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, свободата при избор на професия и правото на труд, равенството между жените и мъжете, правата на детето, правата на хората с увреждания, забраната на детския труд, правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, принципите на законност и пропорционалност на престъпленията и наказанията. По-специално настоящата директива има за цел да осигури пълното спазване на тези права и принципи, които трябва да се прилагат по съответния начин.
- (13) [...] В съответствие с член 3 и с член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Ирландия, с писмо от **20 април 2023 г.**⁶, е нотифицирала желанието си да участва в приемането и прилагането на настоящата директива.

⁶ 8928/23.

- (14) В съответствие с членове 1 и 2 от протокола относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.
- (15) Съгласно Съвместната политическа декларация на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи от 28 септември 2011 г.⁷ държавите членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят смята, че предоставянето на тези документи е обосновано.
- (16) Поради това Директива 2011/36/ЕС следва да бъде съответно изменена,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива 2011/36/ЕС

Директива 2011/36/ЕС се изменя, както следва:

- 1) В член 2 параграф 3 **съдържа следната формулировка:** [...]

Експлоатацията включва като минимум експлоатация на извършвана от други лица проституция или други форми на сексуална експлоатация, **експлоатация на принудителен брак или на незаконно осиновяване**, принудителен труд или услуги, включително просия, робство или практики, подобни на робството, принудително подчинение, или експлоатация за престъпни дейности, или отнемане на телесни органи.

- 2) [...]

⁷ ОВ С 369, 17.2.2011 г., стр. 14.

[...]

3) Член 6 [...]се заменя[...] със следното:

„Член 6

Санкции за юридически лица

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че спрямо юридическо лице, подведено под отговорност съгласно член 5, параграф 1 или 2, **могат да се налагат ефективни, съразмерни и възпиращи** [...] наказателни или ненаказателни **санкции или мерки**. [...]

[...]

2. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че **санкциите или мерките за юридическ[...]и лиц[...]а, [...]** отговорн[...]и съгласно член 5, параграф 1 или 2, за **престъпленията, посочени в членове 2 и 3, [...]** включват наказателни или ненаказателни глоби и могат да включват други наказателни или ненаказателни **санкции или мерки, като например: [...]**

а) **лишаване от право на публични облаги или помощи;**

б) **затваряне на структури, послужили за извършване на престъплението;**

[...] в) [...] лишаване от право да упражнява **стопанска** [...] дейност;

[...] г) поставяне под съдебен надзор;

[...] д) съдебна ликвидация.

3. [...]

3а) Член 7 от Директива 2011/36/ЕС се отменя.

[...]

4) В член 11 параграф 4 се заменя със следното:

„4. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да установят със закони, подзаконови или административни разпоредби **един или няколко** [...] механизма за насочване, предназначени за ранно идентифициране, подпомагане и подкрепа на жертвите, в сътрудничество със съответните организации за подкрепа, и да определят [...] **един или няколко** координационни центъра за **трансгранично** насочване на жертвите.“

5) В член 18 параграф 4 се заличава.

6) Вмъква се следният член 18а:

„Член 18а

Престъпления, свързани с използването на услуги [...] със знанието, че лицето, предоставящо услугата, [...] е жертва на трафик на хора

- (1) [...] Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да [...] **гарантират, че умишленото използване на услуги, предоставяни от жертва на престъпление, [...]** посочено в член 2 [...], **представлява престъпление, когато жертвата е експлоатирана да предоставя тези услуги, а потребителят на услугите действа със знанието, че лицето, предоставящо услугата, е жертва на престъпление, посочено в член 2.**
- (2) Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъплението, установено съгласно параграф 1, е наказуемо с ефективни, пропорционални и възпиращи наказания [...].
- (3) **Член 5, член 6, член 9, параграф 1 и член 10, параграфи 1 и 2 се прилагат за престъплението, описано в параграф 1.“**
- 7) Вмъква се следният член 19а:

„Член 19а

Събиране на данни и статистика

1. Държавите членки **гарантират, че е въведена система за записване, изготвяне и предоставяне на анонимизирани [...]** статистически данни, предназначена за наблюдение на ефективността на техните системи за борба с престъпленията, посочени в настоящата директива.

2. Статистическите данни, посочени в параграф 1, включват [...] **като минимум [...]** **налични на централно равнище данни относно [...]**:
- а) броя на **идентифицираните и предполагаемите [...]** жертви на престъпленията, посочени в член 2, **доколкото това е възможно, в съответствие с националното право и практики[...]**;
 - б) броя на заподозрените в престъпления, посочени в член 2, с разбивка по пол, възрастови групи (дете/възрастен), гражданство и форма на експлоатация, **доколкото това е възможно**;
 - в) броя на подсъдимите лица за престъпления, посочени в член 2, с разбивка по пол, възрастови групи (дете/възрастен), гражданство, форма на експлоатация, естество на окончателното решение за наказателно преследване, **доколкото това е възможно**;
 - г) броя на решенията за наказателно преследване (обвинение за престъпления, посочени в член 2, обвинение за други престъпления, решение да не се повдига обвинение, друго);
 - д) броя на осъдените лица за престъпления, посочени в член 2, с разбивка по пол, възрастови групи (дете/възрастен), гражданство, **доколкото това е възможно**;
 - е) броя на съдебните решения (оправдателни, осъдителни, други) за престъпления, посочени в член 2[...];
 - ж) броя на заподозрените, подсъдимите и осъдените лица за престъпления, посочени в член 18а, с разбивка по пол и възрастови групи (дете/възрастен), **доколкото това е възможно**.
3. До **31 декември [...]** всяка година държавите членки предават ежегодно на Комисията статистическите данни, посочени в параграф 2, за предходната година.

8) В член 23 се вмъква следният параграф 3:

„3. В срок от *[пет години след крайния срок за транспониране]* Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка на степента, в която държавите членки са предприели необходимите мерки, за да се съобразят с член 18а, и на въздействието на тези мерки.“

Член 2

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до две [...] години след датата на нейното влизане в сила. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване.

Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

3. [...]

Член 3

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 4

Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател